ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ കിഷ്കിന്ധാകാണ്ഡേ

॥ അഷ്ടപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ അഷ്ടപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ॥

സമ്പാതിനാ സ്വകീയപക്ഷദാഹവൃത്തസ്യ വർണനം സീതായാ രാവണസ്യ ച നിവാസസ്ഥാനസ്യ കഥനം വാനരാണാം സാഹായ്യേന സമുദ്രതടം ഗത്വാ തേന ഭ്രാത്രേ ജലാഞ്ജലിദാനം

ഇത്യുക്തഃ കരുണം വാക്യം
വാനരൈസ്തൃക്തജീവിതൈഃ ।
സബാഷ്പോ വാനരാൻ ഗൃധ്രഃ
പ്രത്യുവാച മഹാസ്വനഃ ॥ **4.58.1** ॥

യവീയാൻ സ മമ ഭ്രാതാ
ജടായുർനാമ വാനരാഃ ।
യമാഖ്യാത ഹതം യുദ്ധേ
രാവണേന ബലീയസാ ॥ **4.58.2** ॥

വൃദ്ധഭാവാദപക്ഷത്വാ -
ച്ഛ്രുൺവംസ്തദപി മർഷയേ ।
നഹി മേ ശക്തിരസ്ത്യദ്യ
ഭ്രാതുർവൈരവിമോക്ഷണേ ॥ **4.58.3** ॥

പുരാ വൃത്രവധേ വൃത്തേ
സ ചാഹം ച ജയൈഷിണൗ ।

ആദിത്യമുപയാതൗ സ്വോ
ജ്വലന്തം രശ്മിമാലിനം ॥ **4.58.4** ॥

ആവൃത്യാകാശമാർഗേണ
ജവേന സ്വർഗതൗ ഭൃശം ।
മധ്യം പ്രാപ്തേ തു സൂർയേ തു
ജടായുരവസീദതി ॥ **4.58.5** ॥

തമഹം ഭ്രാതരം ദൃഷ്ട്വാ
സൂർയരശ്മിഭിരർദിതം ।
പക്ഷാഭ്യാം ഛാദയാമാസ
സ്നേഹാത് പരമവിഹ്വലം ॥ **4.58.6** ॥

നിർദഗ്ധപത്രഃ പതിതോ
വിന്ധ്യേഽഹം വാനരർഷഭാഃ ।
അഹമസ്മിൻ വസൻ ഭ്രാതുഃ
പ്രവൃത്തിം നോപലക്ഷയേ ॥ **4.58.7** ॥

ജടായുഷസ്ത്വേവമുക്തോ
ഭ്രാത്രാ സമ്പാതിനാ തദാ ।
യുവരാജോ മഹാപ്രജ്ഞഃ
പ്രത്യുവാചാംഗദസ്തദാ ॥ **4.58.8** ॥

ജടായുഷോ യദി ഭ്രാതാ
ശ്രുതം തേ ഗദിതം മയാ ।
ആഖ്യാഹി യദി ജാനാസി
നിലയം തസ്യ രക്ഷസഃ ॥ **4.58.9** ॥

അദീർഘദർശിനം തം വൈ
രാവണം രാക്ഷസാധമം ।

അന്തികേ യദി വാ ദൂരേ
യദി ജാനാസി ശംസ നഃ ॥ **4.58.10** ॥

തതോഽബ്രവീൻമഹാതേജാ
ഭ്രാതാ ജ്യേഷ്ഠോ ജടായുഷഃ ।
ആത്മാനുരൂപം വചനം
വാനരാൻ സമ്പ്രഹർഷയൻ ॥ **4.58.11** ॥

നിർദഗ്ധപക്ഷോ ഗൃധ്രോഽഹം
ഗതവീർയഃ പ്ലവംഗമാഃ ।
വാങ്മാത്രേണ തു രാമസ്യ
കരിഷ്യേ സാഹ്യമുത്തമം ॥ **4.58.12** ॥

ജാനാമി വാരുണാൻ ലോകാൻ
വിഷ്ണോസ്ത്രിവിക്രമാനപി ।
ദേവാസുരവിമർദാംശ്ച
ഹ്യമൃതസ്യ വിമന്ഥനം ॥ **4.58.13** ॥

രാമസ്യ യദിദം കാർയം
കർതവ്യം പ്രഥമം മയാ ।
ജരയാ ച ഹൃതം തേജഃ
പ്രാണാശ്ച ശിഥിലാ മമ ॥ **4.58.14** ॥

തരുണീ രൂപസമ്പന്നാ
സർവാഭരണഭൂഷിതാ ।
ഹ്രിയമാണാ മയാ ദൃഷ്ടാ
രാവണേന ദുരാത്മനാ ॥ **4.58.15** ॥

ക്രോശന്തീ രാമരാമേതി
ലക്ഷ്മണേതി ച ഭാമിനീ ।

ഭൂഷണാന്യപവിധ്യന്തീ
ഗാത്രാണി ച വിധുന്വതീ ॥ **4.58.16** ॥

സൂര്യപ്രഭേവ ശൈലാഗ്രേ
തസ്യാഃ കൗശേയമുത്തമം ।
അസിതേ രാക്ഷസേ ഭാതി
യഥാ വാ തഡിദംബുദേ ॥ **4.58.17** ॥

താം തു സീതാമഹം മന്യേ
രാമസ്യ പരികീർതനാത് ।
ശ്രൂയതാം മേ കഥയതോ
നിലയം തസ്യ രക്ഷസഃ ॥ **4.58.18** ॥

പുത്രോ വിശ്രവസഃ സാക്ഷാദ്
ഭ്രാതാ വൈശ്രവണസ്യ ച ।
അധ്യാസ്തേ നഗരീം ലങ്കാം
രാവണോ നാമ രാക്ഷസഃ ॥ **4.58.19** ॥

ഇതോ ദ്വീപേ സമുദ്രസ്യ
സമ്പൂർണേ ശതയോജനേ ।
തസ്മിൻ ലങ്കാ പുരീ രമ്യാ
നിർമിതാ വിശ്വകർമണാ ॥ **4.58.20** ॥

ജാംബൂനദമയൈർദ്വാരൈ -
ശ്ചിത്രൈഃ കാഞ്ചനവേദികൈഃ ।
പ്രാസാദൈർഹേമവർണൈശ്ച
മഹദ്ഭിഃ സുസമാകൃതാ ॥ **4.58.21** ॥

പ്രാകാരേണാർകവർണേന
മഹതാ ച സമൻവിതാ ।

തസ്യാം വസതി വൈദേഹീ
ദീനാ കൗശേയവാസിനീ ॥ **4.58.22** ॥

രാവണാന്തഃപുരേ രുദ്ധാ
രാക്ഷസീഭിഃ സുരക്ഷിതാ ।
ജനകസ്യാത്മജാം രാജ്ഞ -
സ്തസ്യാം ദ്രക്ഷ്യഥ മൈഥിലീം ॥ **4.58.23** ॥

ലങ്കായാമഥ ഗുപ്തായാം
സാഗരേണ സമന്തതഃ ।
സമ്പ്രാപ്യ സാഗരസ്യാന്തം
സമ്പൂർണം ശതയോജനം ॥ **4.58.24** ॥

ആസാദ്യ ദക്ഷിണം തീരം
തതോ ദ്രക്ഷ്യഥ രാവണം ।
തത്രൈവ ത്വരിതാഃ ക്ഷിപ്രം
വിക്രമധ്വം പ്ലവംഗമാഃ ॥ **4.58.25** ॥

ജ്ഞാനേന ഖലു പശ്യാമി
ദൃഷ്ട്വാ പ്രത്യാഗമിഷ്യഥ ।
ആദ്യഃ പന്ഥാഃ കുലിംഗാനാം
യേ ചാന്യേ ധാന്യജീവിനഃ ॥ **4.58.26** ॥

ദ്വിതീയോ ബലിഭോജാനാം
യേ ച വൃക്ഷഫലാശനാഃ ।
ഭാസാസ്തൃതീയം ഗച്ഛന്തി
ക്രൗഞ്ചാശ്ച കുരരൈഃ സഹ ॥ **4.58.27** ॥

ശ്യേനാശ്ചതുർഥം ഗച്ഛന്തി
ഗൃധ്രാ ഗച്ഛന്തി പഞ്ചമം ।

ബലവീർയോപപന്നാനാം
രൂപയൗവനശാലിനാം ॥ **4.58.28** ॥

ഷഷ്ഠസ്തു പന്ഥാ ഹംസാനാം
വൈനതേയഗതിഃ പരാ ।
വൈനതേയാച്ച നോ ജൻമ
സർവേഷാം വാനരർഷഭാഃ ॥ **4.58.29** ॥

ഗർഹിതം തു കൃതം കർമ
യേന സ്മ പിശിതാശിനഃ ।
പ്രതികാർയം ച മേ തസ്യ
വൈരം ഭ്രാതൃകൃതം ഭവേത് ॥ **4.58.30** ॥

ഇഹസ്ഥോഽഹം പ്രപശ്യാമി
രാവണം ജാനകീം തഥാ ।
അസ്മാകമപി സൗപർണം
ദിവ്യം ചക്ഷുർബലം തഥാ ॥ **4.58.31** ॥

തസ്മാദാഹാരവീർയേണ
നിസർഗേണ ച വാനരാഃ ।
ആയോജനശതാത് സാഗ്രാദ്
വയം പശ്യാമ നിത്യശഃ ॥ **4.58.32** ॥

അസ്മാകം വിഹിതാ വൃത്തി -
ർനിസർഗേണ ച ദൂരതഃ ।
വിഹിതാ വൃക്ഷമൂലേ തു
വൃത്തിശ്ചരണയോധിനാം ॥ **4.58.33** ॥

ഉപായോ ദൃശ്യതാം കശ്ചി -
ൽലംഘനേ ലവണാംഭസഃ ।

അഭിഗമ്യ തു വൈദേഹീം
സമൃദ്ധാർഥാ ഗമിഷ്യഥ ॥ **4.58.34** ॥

സമുദ്രം നേതുമിച്ഛാമി
ഭവദ്ഭിർവരുണാലയം ।
പ്രദാസ്യാമ്യുദകം ഭ്രാതുഃ
സ്വർഗതസ്യ മഹാത്മനഃ ॥ **4.58.35** ॥

തതോ നീത്വാ തു തം ദേശം
തീരേ നദനദീപതേഃ ।
നിർദഗ്ധപക്ഷം സമ്പാതിം
വാനരാഃ സുമഹൗജസഃ ॥ **4.58.36** ॥

തം പുനഃ പ്രാപയിത്വാ ച
തം ദേശം പതഗേശ്വരം ।
ബഭൂവുർവാനരാ ഹൃഷ്ടാഃ
പ്രവൃത്തിമുപലഭ്യ തേ ॥ **4.58.37** ॥

॥ ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
കിഷ്കിന്ധാകാണ്ഡേ അഷ്ടപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ॥